

4. При проведенні практичного заняття у сучасних умовах перевага надається можливості для конструктивного зворотного зв'язку та закріплення практичних навичок та вмінь.

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОБІОЛОГІЯ, ВІРУСОЛОГІЯ ТА ІМУНОЛОГІЯ»

Міхсєв А.О.

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», Чернівці, Україна

maos@bsmu.edu.ua

В сучасному світі споживацьке ставлення людства до оточуючого середовища, виснаження природних ресурсів, руйнування екосистем, глобальне забруднення біосфери відходами виробництва призвели до екологічної кризи, яка поряд із кризою культури в цілому є наслідком техногенного розвитку цивілізації. Під екологічною культурою розуміють сукупність інтелектуальної, творчої та емоційної сфер, що забезпечують екологічно обґрунтовану взаємодію людини з навколишнім світом. Вона також є частиною загальної культури та служить своєрідним індикатором «якості» суспільства й рівнем його цивілізованості.

Формування нових світоглядних орієнтацій і розвиток екологічної культури можливі, насамперед, через освіту і виховання. Нинішнє сторіччя, яке називають інформаційно-екологічним, повинне підготувати та виростити екологічно грамотних фахівців, здатних ефективно протистояти погіршенню екологічної обстановки, мати досить знань і навичок для відновлення порушених екосистем, переосмислити місце й роль на нашій планеті людства, забезпечити безпеку життєдіяльності, гарне здоров'я й довголіття.

Тому добитися бажаних результатів можна лише через активну екологізацію знань і вдосконалювання освіти й виховання. Сьогодні для кожної людини будь-якого віку й професії стають обов'язковими основи екологічних знань і екологічної культури. Заклади вищої освіти, зокрема і медичні, повинні брати активну участь у програмі екологічної освіти і здійснювати підготовку екологічно грамотних фахівців різного профілю, що будуть здатні забезпечити безпеку життєдіяльності людей та відновити їх здоров'я.

На кафедрі мікробіології та вірусології БДМУ постійно вдосконалюється освітній та виховний процес. Для підвищення якості та ефективності екологічної підготовки студентів поряд із традиційними підходами в навчанні й вихованні активно використовуються елементи екологічної освіти. Це стосується тих тем, що мають безпосереднє відношення до питань екології, екологічної рівноваги в системі «людина – оточуючий світ», «людина – внутрішній світ», значення мікроорганізмів для цілісності функціонування біоценозів, значення в екології людини, тощо.

Так, згідно типової навчальної програми для студентів закладів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Стоматологія», «Фармація, промислова фармація» передбачено вивчення розділу «Екологічна та санітарна мікробіологія», у складі якого є змістовний модуль «Основи клінічної та екологічної мікробіології». Його вивчення передбачає освоєння таких важливих понять, як: наукові та соціальні передумови формування екологічної мікробіології; популяція, біотоп, мікробіоценоз; основні типи міжвидових взаємовідношень: нейтралізм, симбіоз (коменсалізм, паразитизм, мутуалізм), конкуренція; екологічні системи мікроорганізмів; вільноживучі та паразитичні мікроби; мікрофлора ґрунту, води та повітря – атмосферного і закритих приміщень (медичних закладів, житлових помешкань та ін.); мікробіологічні аспекти охорони навколишнього середовища; охорона груп мікроорганізмів, які беруть участь у колообізі речовин і енергії від пошкоджуючої дії техногенних факторів; біологічне і техногенне забруднення навколишнього середовища та роль мікробів у біодеградації; мікробна деградація народно-господарчих матеріалів, лікарських засобів; проблеми захисту біосфери від штучних мутантів і «космічних» мікробів. Ці знання потрібні для розуміння майбутніми лікарями значення і місця мікроорганізмів у зовнішньому середовищі, а також їх співіснування та значення для організму людини та його здоров'я. Вивчивши теми з екологічної мікробіології студенти набувають знань про значення мікроорганізмів для нормального функціонування таких біоценозів, як окремі біотопи організму людини (шкіра, шлунково-кишковий тракт, дихальні шляхи, слизові оболонки тощо). Це покращує розуміння особливостей поширення, циркулювання та взаємовідносин мікроорганізмів між собою та з організмом людини.

Ці елементи екологічної освіти при вивченні предмету «мікробіологія, вірусологія та імунологія» закладають у майбутнього лікаря основи екологічних знань, які необхідні не лише для формування особистості майбутнього фахівця, а й для розуміння його ролі в суспільстві та впливі на оточуюче середовище. Вони закладають правильне розуміння

значення людини в екологічній рівновазі сучасного світу, не лише як «споживача», а й як «захисника» оточуючого світу та збереження його цілісності.

Таким чином, використання елементів екологічної освіти при викладанні окремих предметів студентам-медикам сприяє вдосконаленню освітнього процесу, підвищенню рівня і якості знань студентів, розвитку в них системного мислення, формуванню екологічної культури й активної природоохоронної позиції.

ПРИМЕНЕНИЕ МЕТОДА КЕЙСОВ ПО ХИМИИ В ПОДГОТОВКЕ МЕДИЦИНСКИХ КАДРОВ

Ниязов Л.Н., Сафарова Н.С.

Бухарский государственный медицинский институт, Бухара, Узбекистан

laziznn@mail.ru

Общеизвестно, что кейс-стади, в основном, используются в обучении социальных дисциплин, в частности менеджмента, экономики, педагогики и др.

Сегодняшнее время наряду с социальными дисциплинами метод кейсов используется в обучении и естественных наук как химия, биология, экология и в медицине. Как показывают исследования в [1], из преподавателей, которые используют кейсы в процессе обучения естественных предметов, 90% составляет биология, а остальные по мере убывания физика, геология, инженерные науки и химия. Ограниченное применение кейсов в преподавании химии скорее всего связано со специфическими отличиями химии от других предметов. Например, общая химия является базовым предметом во многих высших учебных заведениях и создание кейсов по этому предмету затруднены из-за содержания этого предмета, т.е. основных и фундаментальных законов химии.

В связи с этим, актуальным является разработка кейсов для обучения химии в медицинских ВУЗах. Кроме этого использование кейсов по химии или приспособление кейсов по другим предметам медицинских направлений в традиционных лабораторных и практических занятиях является одним из актуальных задач современной педагогики естественных наук. С целью усовершенствования процесса обучения можно интегрировать кейс с различными педагогическими технологиями [2].

В добавок к этому, кейсы можно применять на экзаменах. Теоретические знания студентов полученные на лекциях можно экзаминировать при помощи мини-кейсов, а в